

2021

3. ÇEYREK RAPORU

TÜRKİYE'NİN **TASARRUF EĞİLİMLERİ** ARAŞTIRMASI

Türkiye'nin Tasarruf Eğilimleri Araştırması

ING Türkiye

1. GİRİŞ/3

1.2 Türkiye'de Bireysel Tasarruf Eğilimleri Araştırması'nı Niçin Yapıyoruz/3

2. ELDEKİ VERİLER NE SÖYLÜYOR/4

2.1. Tasarruf Sahipliği/Nedenleri/4

2.2. Tasarruf Araçları Tercihi/14

2.3. 2019 3. Çeyrek Sonuçları/17

3. METODOLOJİ/17

3.1. Amaç ve Yöntem/17

3.2. Demografik Bilgiler/18

3.3. Tasarrufun Tanımı/20

4. İLETİŞİM BİLGİLERİ/23

TÜRKİYE' DE BİREYSEL TASARRUF EĞİLİMLERİ ARAŞTIRMASI'NI NİÇİN YAPIYORUZ?

Ülkemizde, tasarruf oranı bakımından dünyada alt sıralarda yer alıyor. Öte yandan yüksek oranlı sürdürülebilir büyüme için iç tasarruf oranlarının artması gerektiği biliniyor. Tasarruf artışını teşvik etmek için çeşitli ekonomik tedbirler tartışılıyor, bazı uygulamalar devreye sokulmaya çalışılıyor.

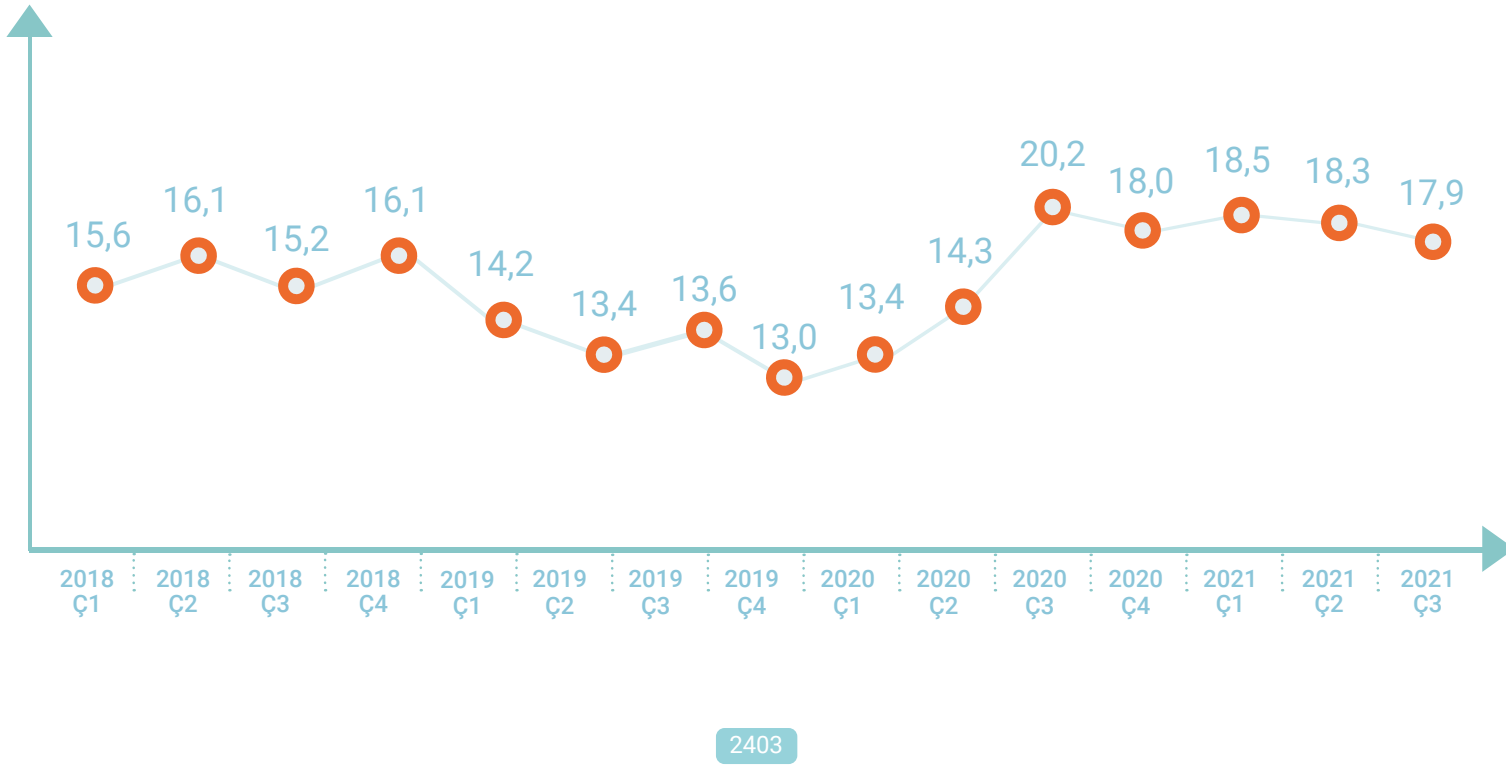
Bu süreçte tasarruflarla ilgili veri ihtiyacı da artıyor. TÜİK'in özellikle son yıllarda ekonomik konularla ilgili istatistik üretiminde ciddi gelişmeler sağladığı açık. Bununla birlikte tasarruf eğilimleri ve tasarruf düzeyi hakkında yeterince bilgi sahibi olduğunu söylemek zor.

T.C. Merkez Bankası ve BDDK tarafından yayınlanan bankacılık sistemi içindeki tasarruflara ilişkin veriler önemli bir boşluğu doldurmakla birlikte, ülkemizdeki 'ortalama birey'in geliri ve tasarrufları arasındaki ilişkiyi bir trend olarak izlemek, bu konudaki araştırmacılara ve politika yapıcılara katkı sağlayacaktır.

İşte bu araştırmayla, ülkemizdeki 'ortalama birey'in tasarruf yapıp yapmadığı, tasarruf yapma veya yapmama nedenleri, en çok kullanılan tasarruf araçları, bireysel gelirler, aylık tasarruf oranı ve nakte dönüştürülebilir tasarruf miktarı 3'er aylık bazlarda düzenli olarak incelenmektedir. Amaç, ülkemizde tasarruflarla ilgili bilgi ihtiyacına katkı sunmaktır.

2.1. Tasarruf Sahipliği Oranı

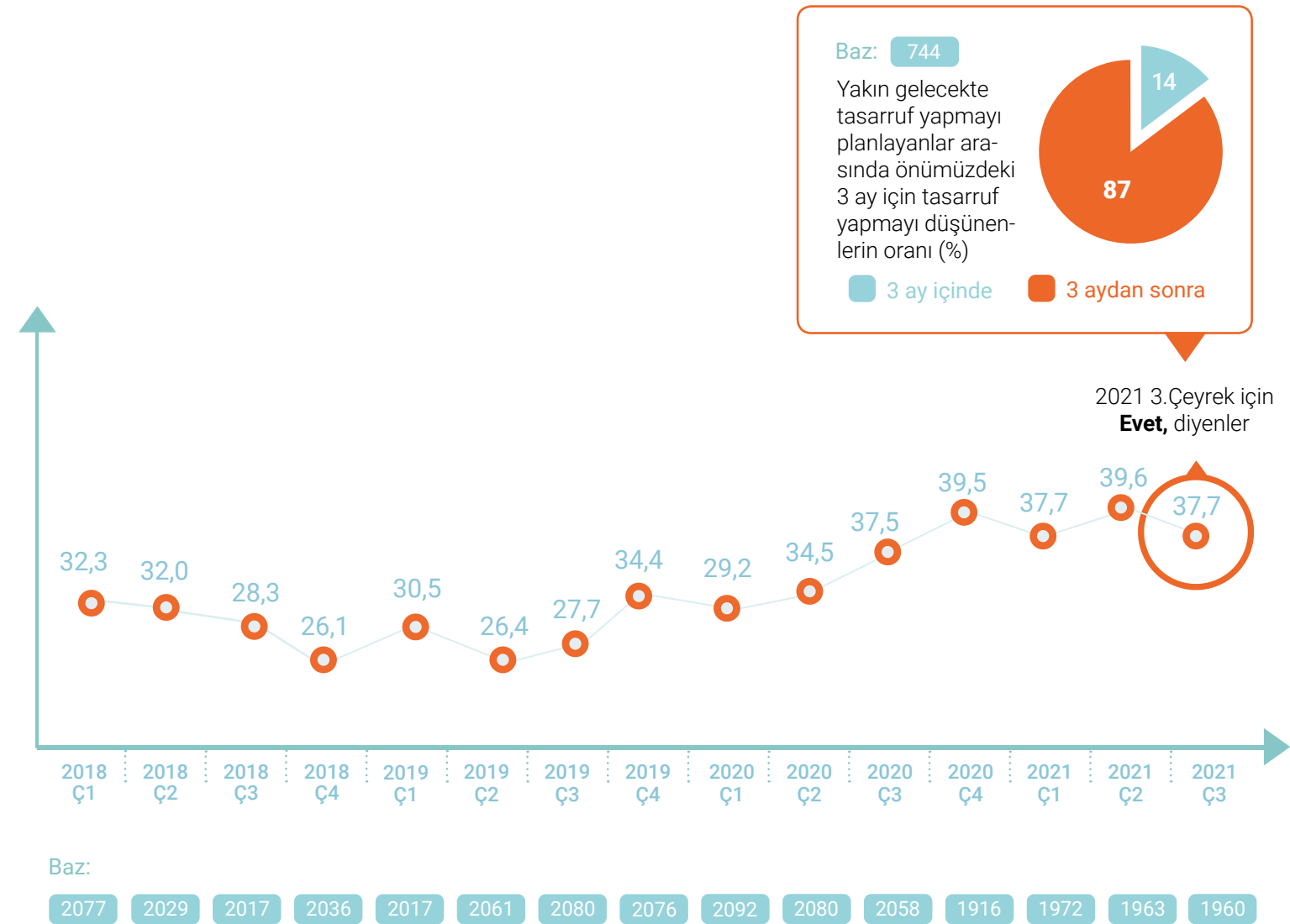
Tasarruf Sahiplerinin Oranı (%)

Tasarruf sahipliği oranı son 3 çeyrek dönemdir benzer seviyede.

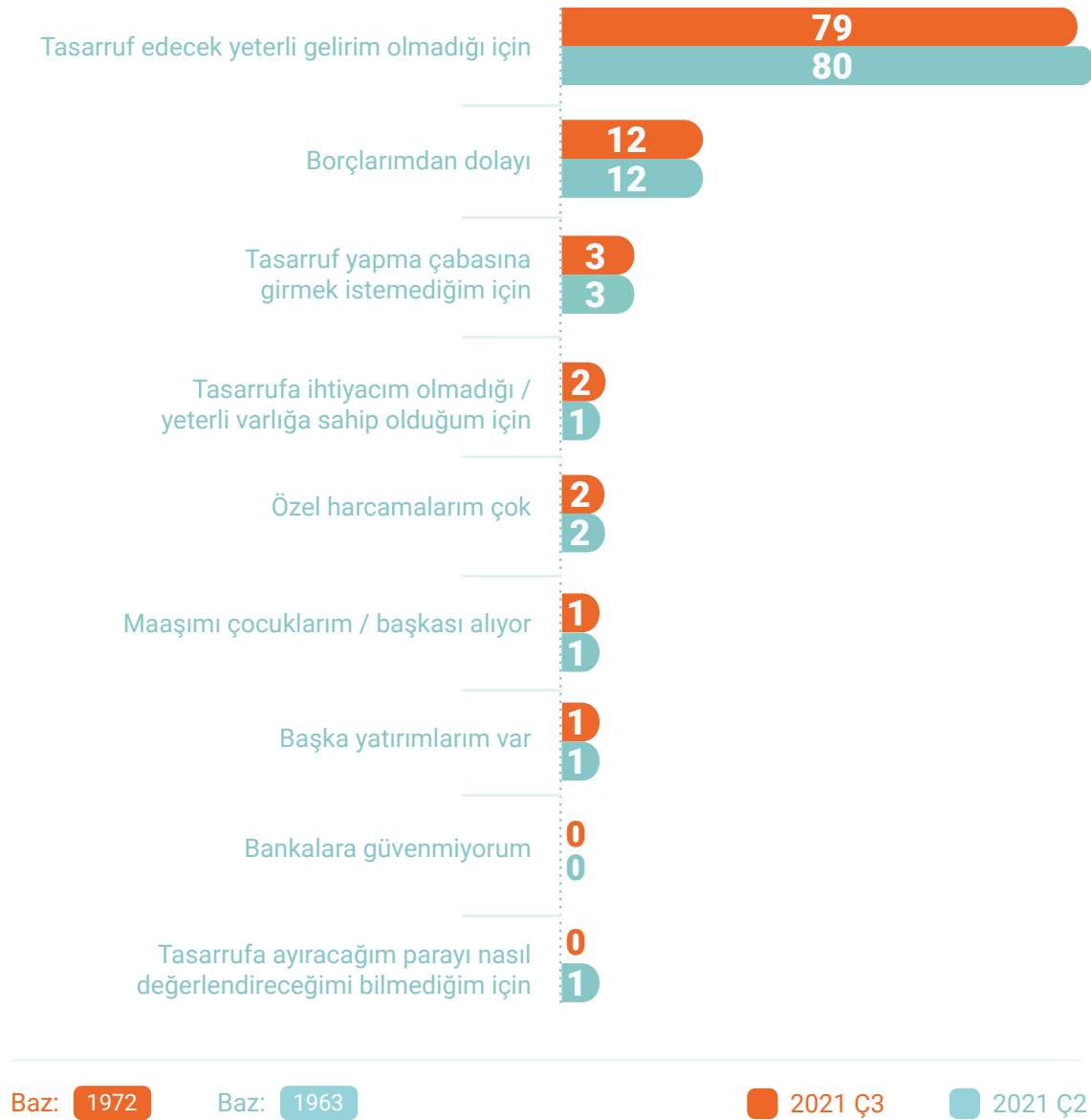
YAKIN GELECEKTE TASARRUF YAPMAYI PLANLAYANLAR

Tasarrufu Olmayanlar için Yakın Gelecekte Tasarruf Yapmayı Planlayanlar (%)

Yakın gelecekte tasarruf yapmayı planlayanların oranı 2021 2. çeyreğe göre azalarak 2021 1. çeyrek ile benzer oranda gerçekleşmiştir. Yakın gelecekte tasarruf yapmayı planlayanların arasında önümüzdeki «3 ay içerisinde» tasarruf edeceğini belirtenlerin oranı %14'tür. Bir önceki çeyrekte bu oran %13'tü.

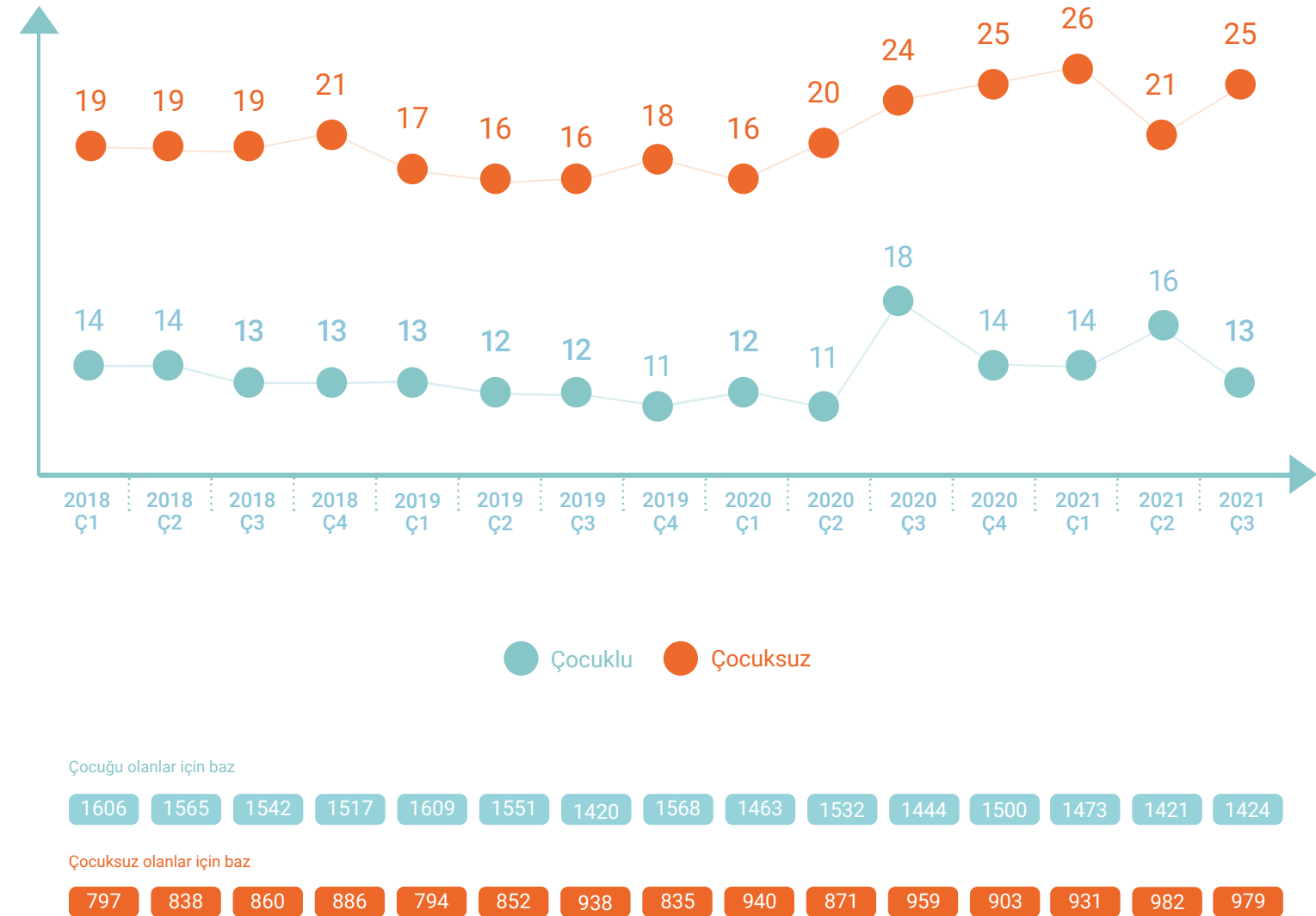
TASARRUFU OLMAYANLARIN TASARRUF EDEMEME GEREKÇELERİ

- Tasarrufu olmayanların, tasarruf edememe gerekçeleri arasında bir önceki dönemde de olduğu gibi "tasarruf edecek yeterli gelirin olmaması" (%79) ve «borçlar» (%12) en önemli iki gerekçe olarak belirtilmiştir.

ÇOCUKLU VE ÇOCUKSUZ BİREYLERDEKİ TASARRUF SAHİPLİĞİ

Tasarruf Sahiplerinin Oranı (%)

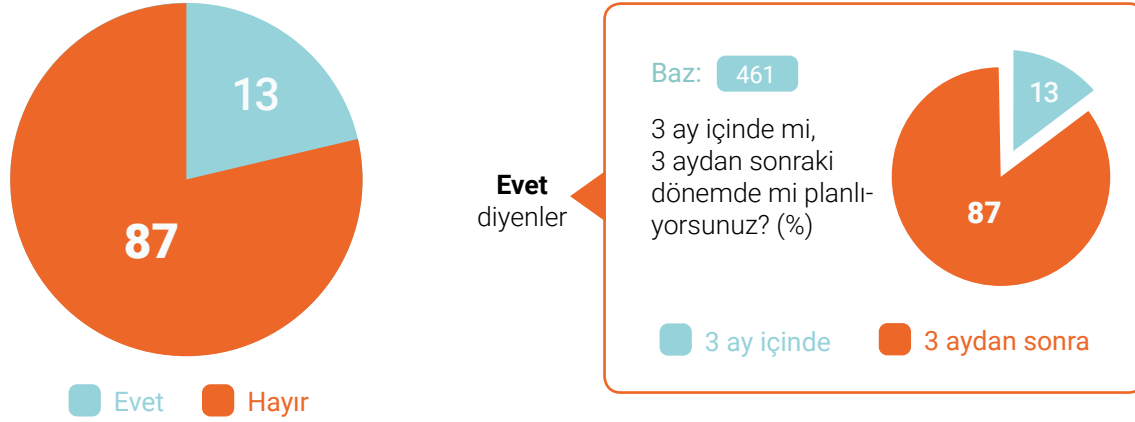

- 2021 yılının üçüncü çeyreğinde çocuklu bireylerin tasarruf sahipliği bir önceki döneme göre 4 puan artarak %25 olarak gerçekleşmiş ve 2021 1. çeyrekteki orana yaklaşımıştır. Bu dönem çocuklu bireylerin tasarruf sahipliğinde bir düşüş gözlenmiştir.

YAKIN GELECEKTE TASARRUF YAPMAYI PLANLAYANLAR / ÇOCUKLU & ÇOCUKSUZ

Tasarrufu Olmayanlar (Çocuğu olanlar)

Baz: 1236 Yakın gelecekte tasarruf yapmayı planlıyor musunuz? (%)

Tasarrufu Olmayanlar (Çocuğu olmayanlar)

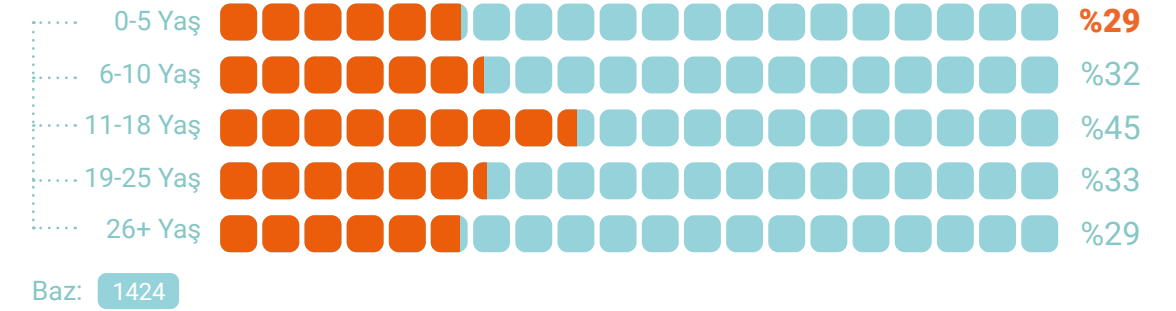
Baz: 736 Yakın gelecekte tasarruf yapmayı planlıyor musunuz? (%)

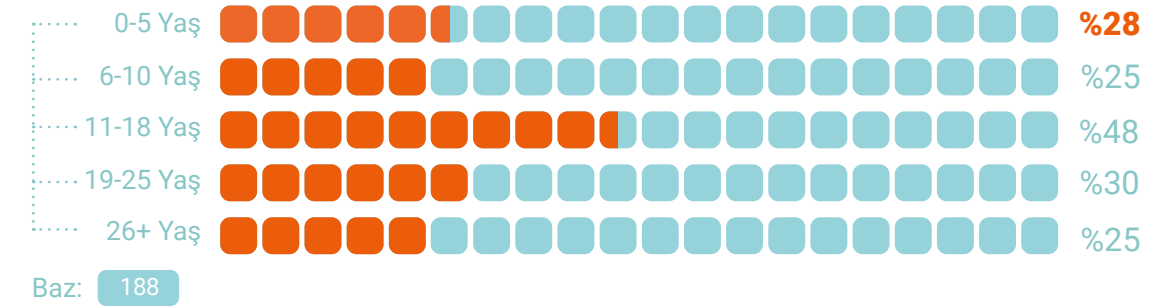
- **Tasarrufu olmayan çocuklu bireylerin** yakın gelecekte tasarruf yapma niyeti 2021 2. çeyreği ile aynıdır. **Tasarrufu olmayan çocuksuz bireylerin** tasarruf yapma niyetlerinde ise 6 puanlık keskin bir düşüş olduğu görülüyor (%44 vs 38).
- **Çocuklu bireylerden tasarruf etmeyi planlayanlar** arasında önümüzdeki 3 ay içinde tasarruf etmeyi planlayanların oranı 4 puan artış ile 2021 1. çeyrek dönemine benzer bir seviyeye çıkarken (%13). **Çocuksuz ve tasarrufu olmayan, ancak planlayan bireyler arasında** 3 ay içinde tasarruf planlayanların oranında ise 3 puanlık bir düşüş söz konusu (%18 vs %15).

ÇOCUKLU BİREYLERDE ÇOCUK YAŞLARI

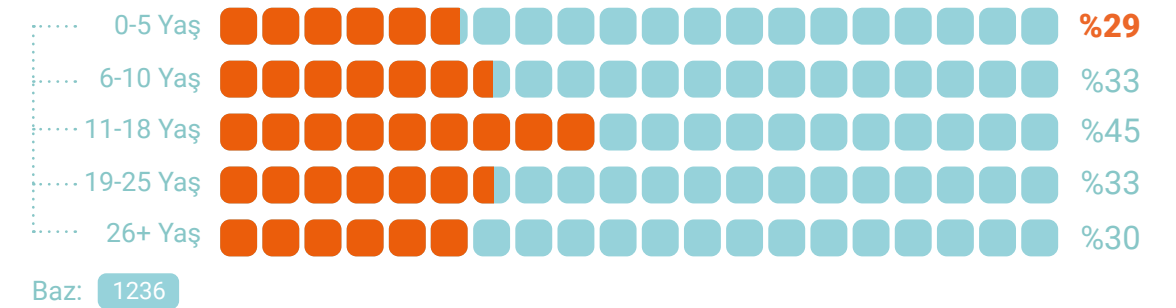
Toplam Çocuklular

Tasarruf Sahibi Çocuklular

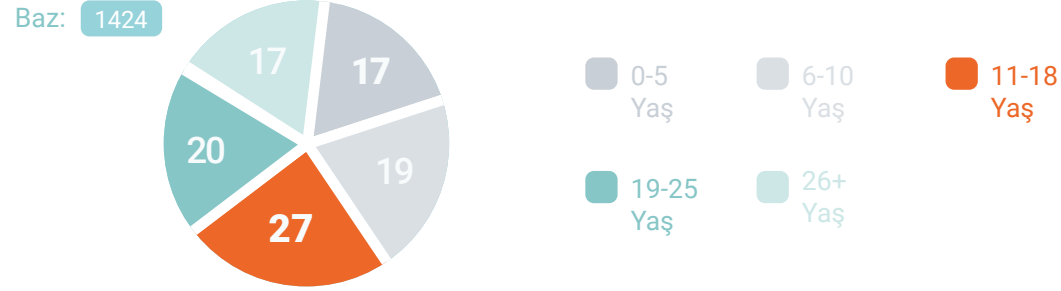
Tasarruf Sahibi Olmayan Çocuklular

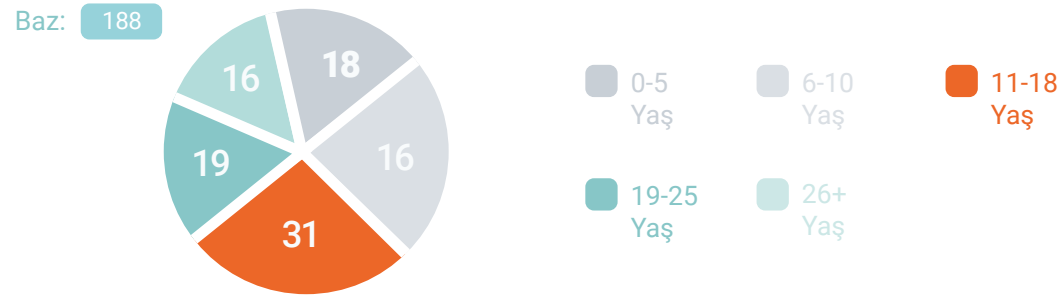
- **Toplam çocuklu bireylerin** çocuklarının yaş grubu dağılımında en yüksek pay 11-18 yaş grubuna ait (%45). Bunu 19-25 yaş (%33) ve 6-10 yaş (%32) takip ediyor.
- **Tasarruf sahibi olan çocuklu bireylerin** çocuklarının yaş grubu dağılımında en yüksek pay 11-18 yaş (%48) yaş grubuna ait.
- **Tasarrufu olmayan çocuklu bireylerin** çocuklarının yaş gruplarının dağılımında ise yine en büyük grubu 11-18 yaş grubu (%45) oluşturuyor.

ÇOCUKLARIN YAŞ DAĞILIMI

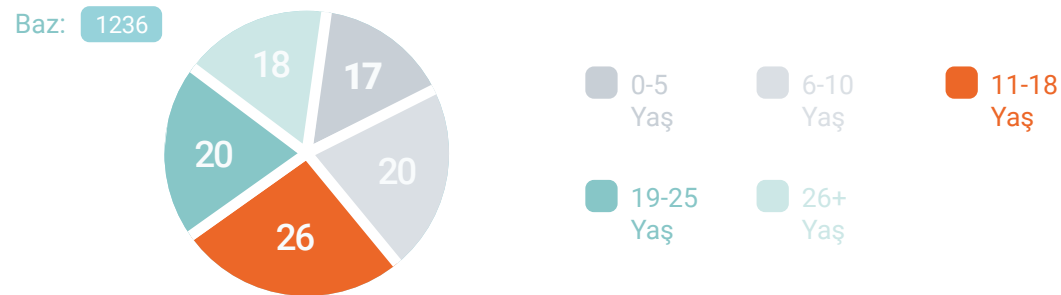
Toplam çocuklu bireylerin çocuklarının yaş dağılımı

Tasarruf sahibi çocuklu bireylerde çocukların yaş dağılımı

Tasarruf sahibi olmayan çocuklu bireylerde çocukların yaş dağılımı

- **Toplam çocuklu bireylerin** çocuk yaş dağılımında 0-5 yaş grubunda 1 puan artış (%16 vs %17), 26+ yaş grubunda ise 1 puan düşüş (%18 vs %17) tespit edilmiştir.
- **Tasarruf sahibi olan çocuklu bireylerde** çocuk yaş gruplarının dağılımında 19-25 yaş grubunda %17'den %19'a artış söz konusu.
- **Tasarruf sahibi olmayan çocuklu bireyler** arasında oranlar arasında 2021 ikinci çeyreğe kıyasla önemli değişimler tespit edilmemiştir.

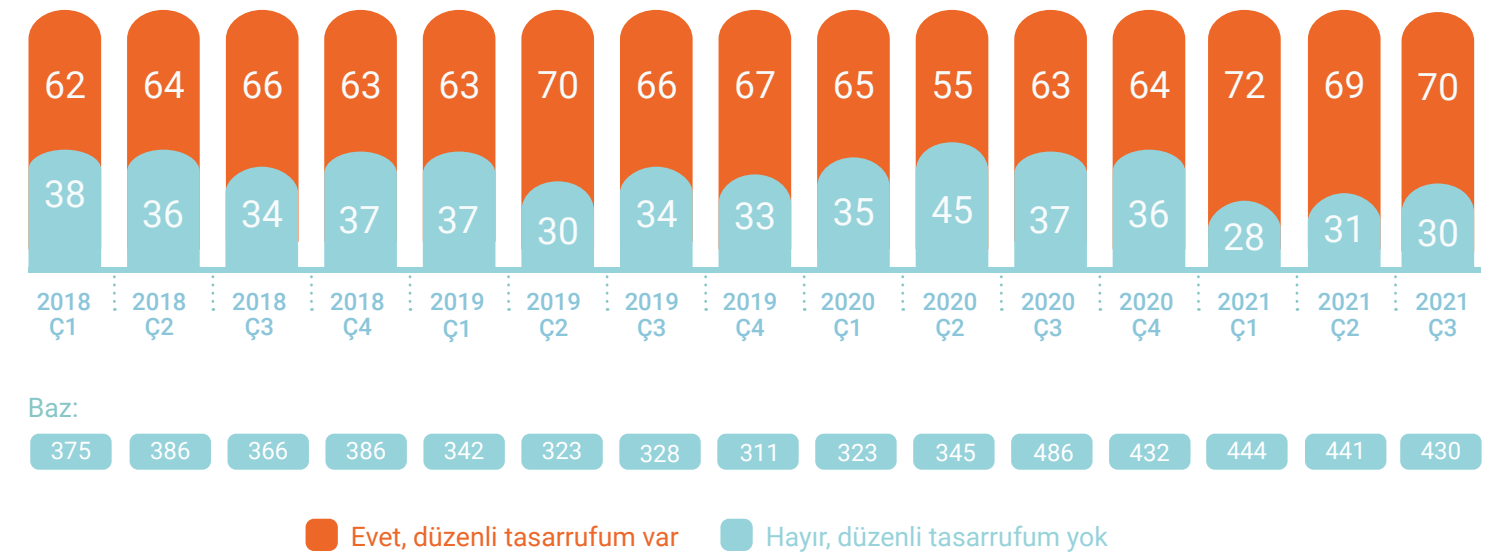
TASARRUF YAPMAK ASLINDA BİR ALIŞKANLIK

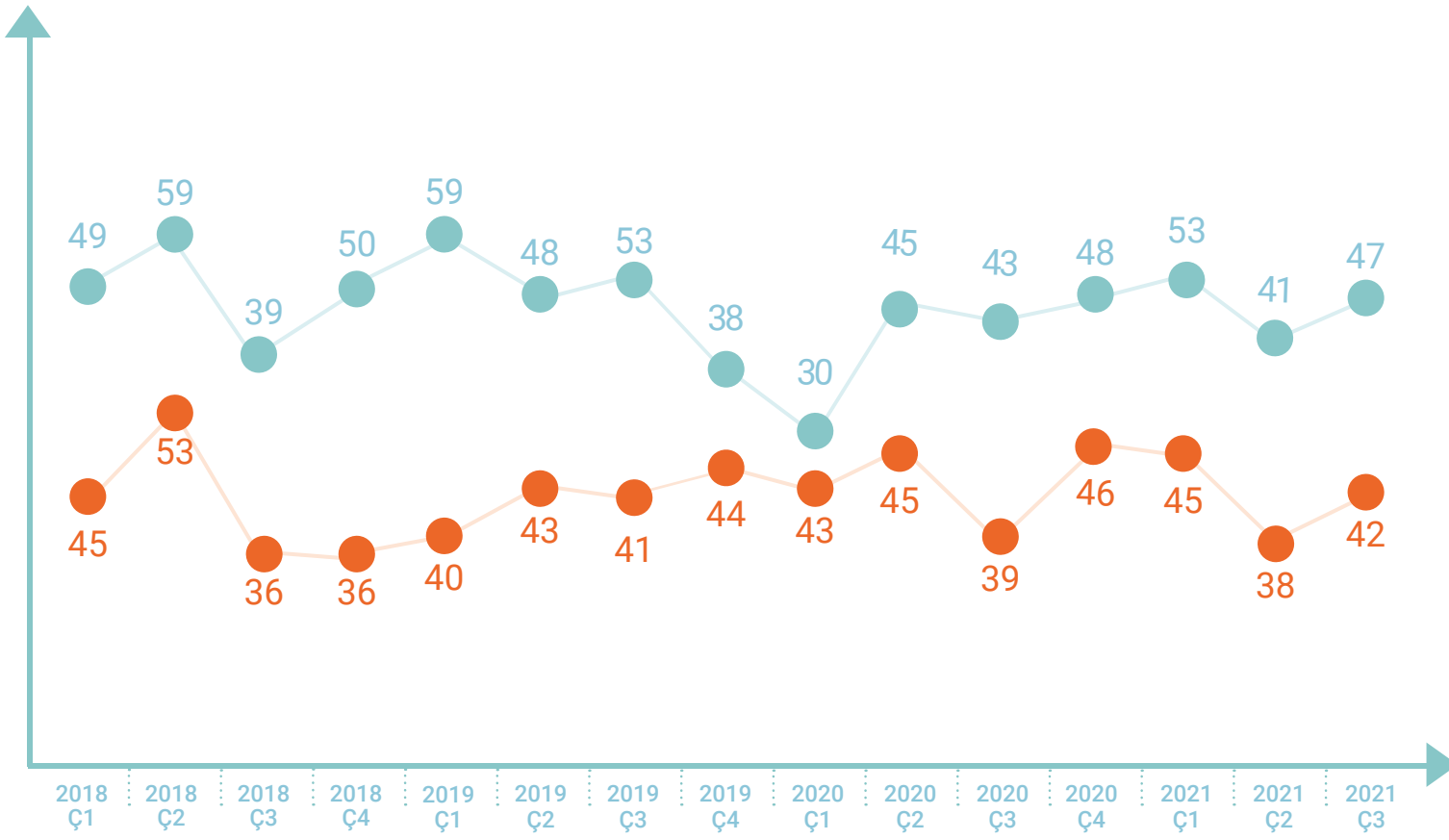
Baz: 2403

● Genel tasarruf sahipliği (%)

Düzenli tasarruf yapma oranı (tasarruf sahipleri içinde)

Düzenli Tasarruf Yapmayanlar için 3 ay içinde veya daha sonra tasarruf yapma eğilimi (%)

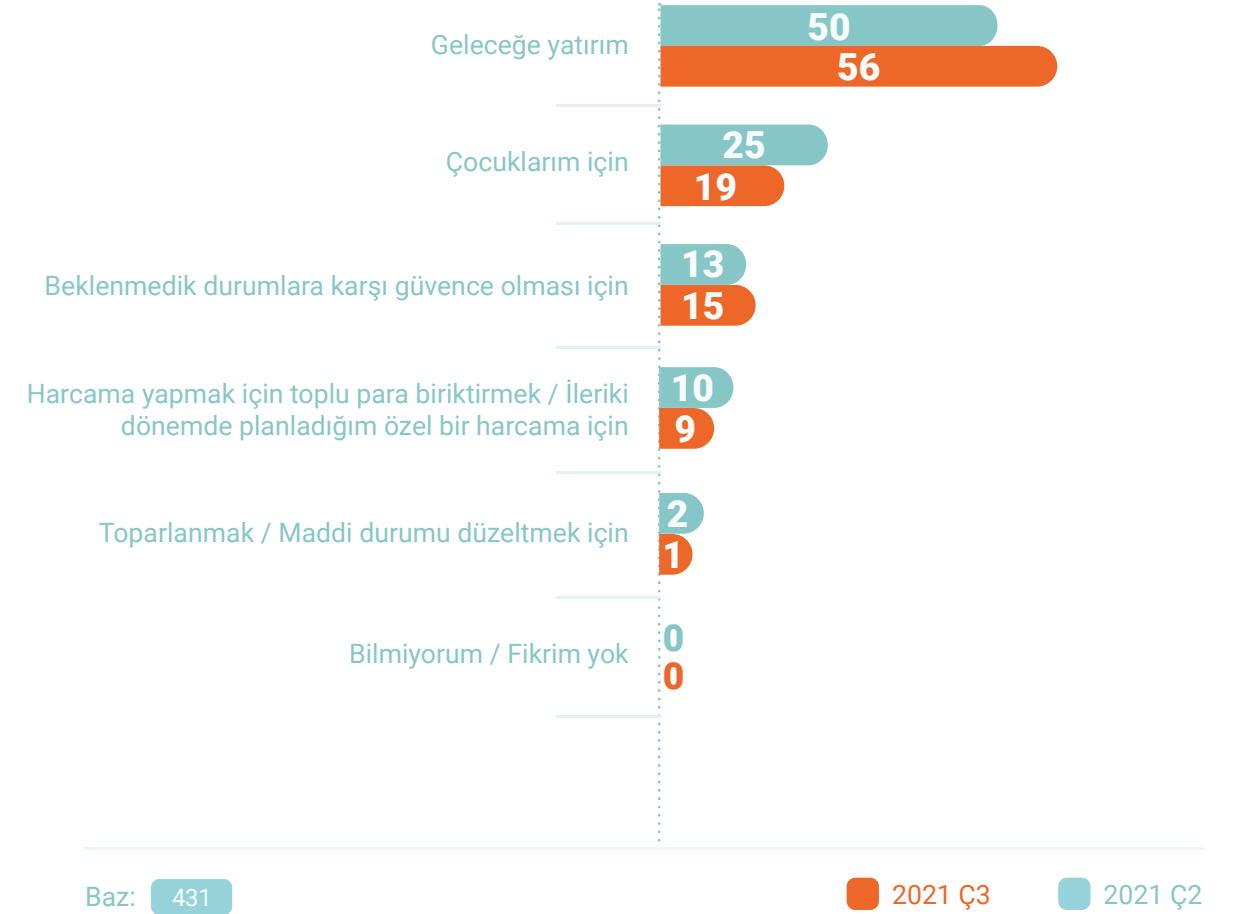
Baz:

126 143 125 97 112 102 113 154 181 155 126 137 126 137 127

- Son 3 ay içinde tasarruf yapma oranı (%)
- Gelecek 3 ay içinde tasarruf yapacak olma eğilimi (%)

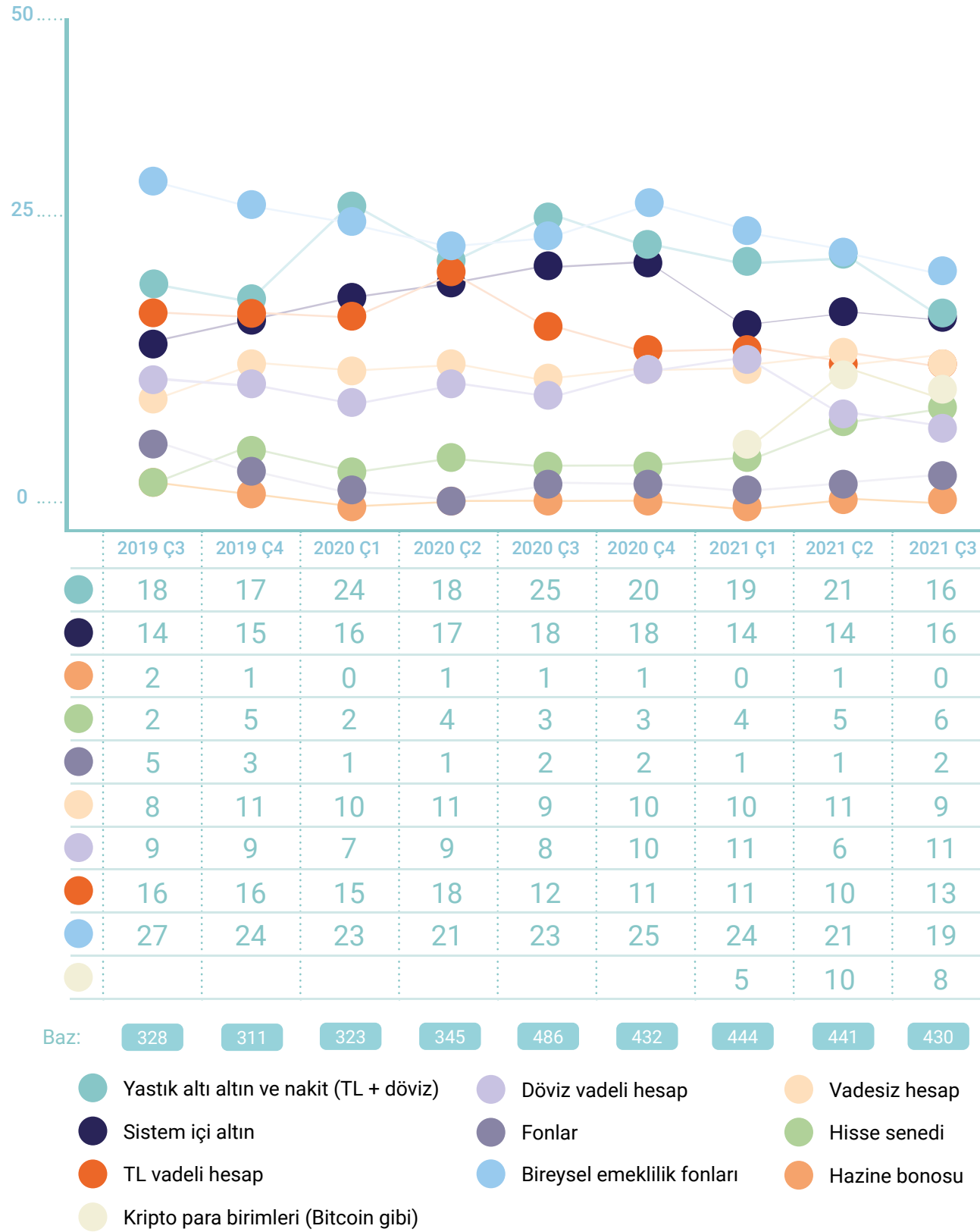
- 2021 üçüncü çeyreğinde **düzenli tasarruf yapanların oranı bir önceki dönem ile oldukça yakın seviyede (%69 vs %70). Düzenli tasarruf yapmayanlar arasında;** hem son 3 ay içerisinde tasarruf yapanların hem de tasarruf yapma eğiliminde olanlarının sayısında bir önceki döneme göre artış gözlemlense de 2021. birinci çeyreğine göre hala düşük bir oranda seyrediyor.

TASARRUFU OLANLARIN TASARRUF YAPMA GEREKÇELERİ

- Tasarruf yapma gerekçeleri içinde en önemli neden olarak belirtilen «geleceğe yatırım» unsuru bu dönem 6 puan artarak %56'a yükselmiş. «Çocuklarım için» gerekçesi ise 6 puan düşerek %25'ten %19'a gerilemiş.

2.2. Tasarruf Araçları Tercihi

Not: 'Bu soru çoklu cevap' olduğu için bu kalemlerin toplamaları %100'ü geçmektedir. Karşılaştırmalı analiz için hepsi toplam %100 olacak şekilde yeniden ağırlıklandırılmıştır.

“Yastık altı altın ve nakit” tercihi bir önceki döneme kıyasla 5 puan düşerek %16'ya geriliyor. Bu dönem özellikle «vadeli döviz» hesabı tercihinde artış görülüyor.

BU DÖNEM ALTIN SEVİYELERİ ÖNCEKİ DÖNEMLE BENZER SEVİYELERDE KALMIŞTIR

%	2020 Ç3	2020 Ç4	2021 Ç1	2021 Ç2	2021 Ç3
Sistem dışı ve sistem içi altın+sistem dışı nakit (TL veya döviz)	43	38	33	35	31
Altın veya diğer değerli taş ve metal (sistem dışı)	13	11	12	13	9
Altın veya diğer değerli taş ve metal hesabı (sistem içi)	18	18	14	14	16
Yastık altı döviz veya TL (nakit)	12	9	7	8	6

Baz: 436 432 444 441 430

2021 üçüncü çeyrekte sistem içi altın veya diğer değerli taş ve metal hesabında artış görülsede sistem içi ve dışı altın ve sistem dışı nakit tasarrufunda 4 puanlık bir düşüş var.

2021 3. ÇEYREK SONUÇLARI

- Tasarruf sahipliği oranı 2021 yılının üçüncü çeyreğinde bir önceki dönem ile benzer seviyede olup %17,9 değerindedir.
- Tasarruf sahiplerinin yaş dağılımı incelendiğinde 35-44 yaş grubunda 8 puanlık (%24 vs %16) düşüş söz konusu. Buna karşın en belirgin artış ise 55 yaş üstünde görülüyor (%12 vs %16).
- Yakın gelecekte tasarruf yapmayı planlayanların oranı bir önceki döneme göre yaklaşık 2 puan azalmıştır (%39,6 vs %37,7). Bu kitle içinde «gelecek 3 ay içerisinde» tasarruf yapacağını belirtenlerin oranı %14'tür.
- Çocuksuz ve çocuklu bireylerin tasarruf sahipliği oranları arasındaki fark 2021 üçüncü çeyrek döneminde artmış ve 12 olmuştur (%25 vs %13). Çocuklu bireylerdeki tasarruf sahipliği 3 puan azalmış (%16 vs %13) çocuksuz bireylerde ise 4 puan yükselmiştir (%21 vs %25).
- Tasarruf sahibi olanlar içerisinde düzenli tasarruf yapanların oranı benzer kalmıştır (%69 vs. %70). Gelecek 3 ay içinde tasarruf yapmayı düşünenlerin oranında ise %41'den %47'ye önemli bir yükseliş görülmüştür.
- Tasarruf yapma gerekçeleri arasında «geleceğe yatırım» unsuru liderliğini yine sürdürüyor (%56). Diğer unsurlar arasında en dikkat çekici değişim «çocuklarım için» unsurundaki 6 puanlık azalış (%25 vs %19) olmuştur.
- Geleceğe yatırımın alt gerekçeleri içerisinde ilk sırada yer alan «kimseye muhtaç olmamak için» unsuru hemen hemen aynı seviyede kalmıştır (%51 vs %52). İkinci sıradaki «emekliliğimde/yaşlılığım da zor durumda kalmamak» unsuru ise bir önceki çeyreğe göre çok benzerdir (%31 vs %32).

- «Beklenmedik durumlara karşı» tasarruf yapanlar içinde «ani sağlık sorunları için» unsurunda %41'den %50'ye yükseliş yaşanmıştır.
- «Çocukları için tasarruf yapanların» alt gerekçeleri arasında «çocuklarımla geleceğe yatırım» unsuru 2 puanlık artışla ilk sırada yer almaktadır (%57 vs %59). 2021 ikinci çeyreğe kıyasla «çocuklarımla eğitim masrafları için» yanıtı verenlerde önemli bir artış görülmektedir (%45 vs %53).
- Tasarrufu olanların tasarruf araçları tercihleri arasında üçüncü çeyrekte «döviz vadeli hesap» tercihinde bir önceki döneme kıyasla yükseliş görülmektedir.
- Genel olarak tasarrufu olmayan bireylerin, şayet tasarruf olsaydı tercih edecekleri araçların başını yine «yastık altı altın ve nakit» çekiyor (%29). Bunu, %27'lik oranla «sistem içi altın» takip ediyor.

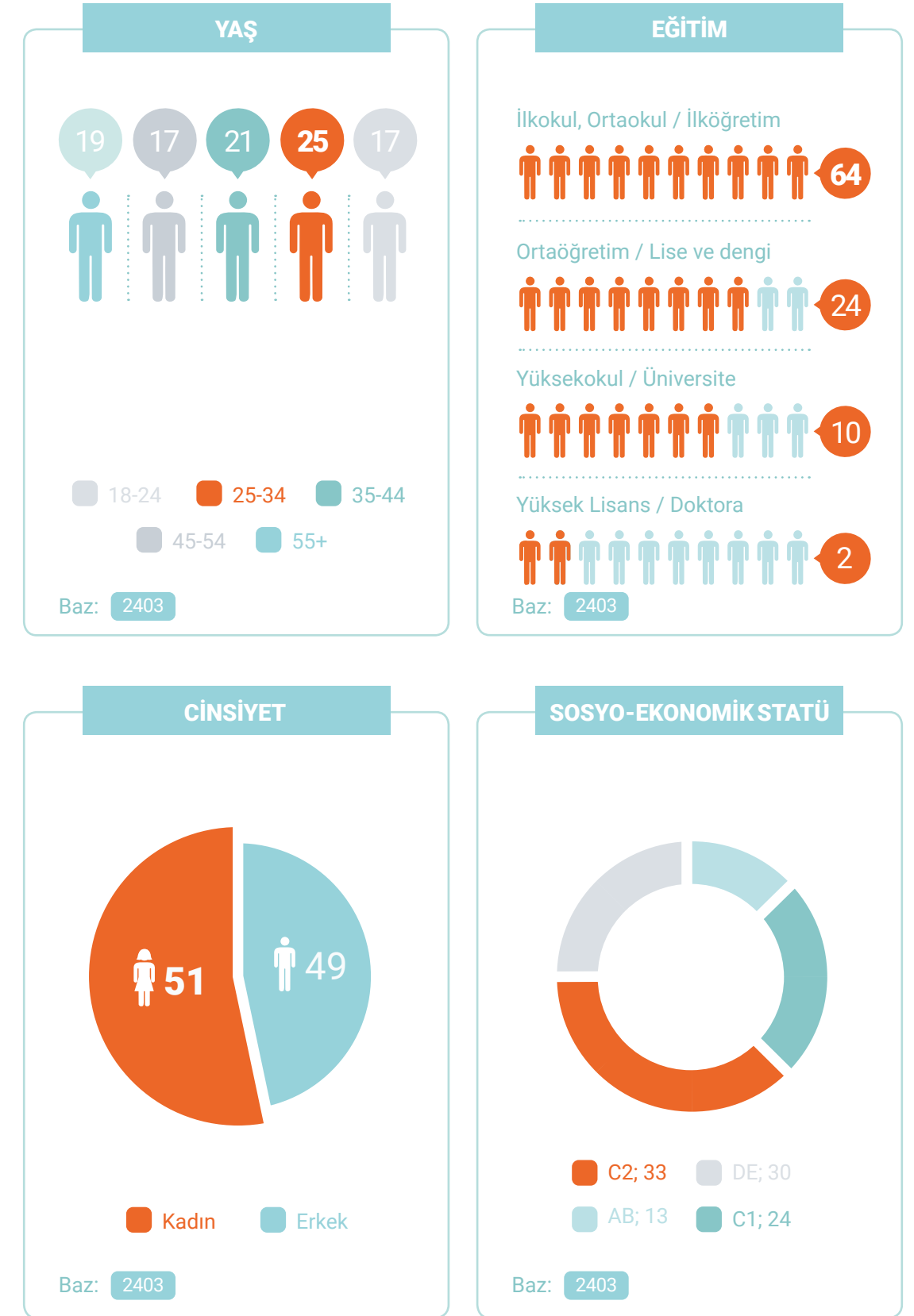
AMAÇ VE YÖNTEM

Tasarruf Eğilimleri Araştırması'nın amacı Türkiye'de kentsel yerleşim yerlerinde 18 yaş ve üzerindeki bireylerin tasarruf eğilimlerini izlemektir.

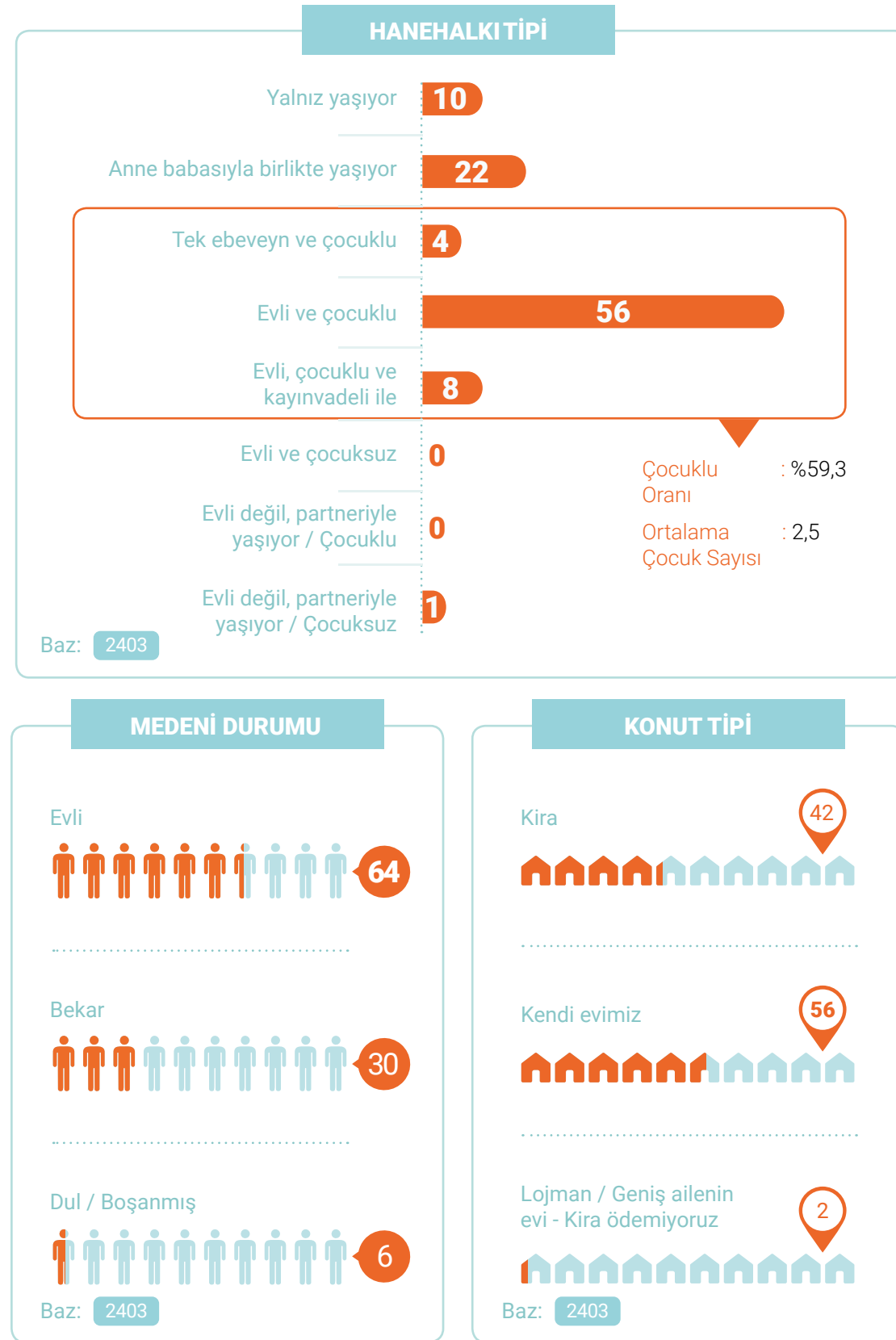
Bu araştırma çerçevesinde;

- NUTS2 bölgelerinde seçilen 26 ilde her ay tesadüfi olarak seçilen 800 kişi ile görüşülüyor. 3 aylık (çeyrek) bazda görüşme sayısı 2400 olarak gerçekleşiyor ve raporlanıyor.
- Bilgisayar destekli telefon görüşmesi yöntemi (CATI) kullanılıyor.
- Yaş, cinsiyet, çalışma durumu ve meslek kontrol kotası olarak uygulanıyor.

DEMOGRAFİK BİLGİLER (%) - 2021 3. ÇEYREK

DEMOGRAFİK BİLGİLER (%) - 2021 3. ÇEYREK

TANIM

Tasarruf, sözlük anlamı itibariyle “sarf edilmeyen” anlamına gelmektedir.

Bu araştırma kapsamındaki TASARRUF ise şu kalemleri içermektedir:

- Bankalarda duran TL veya döviz cinsinden vadeli hesaplar
- Bankalarda ve/veya aracı kurumlarda duran hisse senedi, hazine bonosu, devlet tahvili gibi menkul değerlerin parasal tutarı
- Bankalarda duran yatırım hesapları ve katılım fonları
- Bireysel emeklilik fonları
- Bankalarda vadesiz hesapta / likit fonda TL veya döviz cinsinden duran miktarın o ay içinde harcanma yan/harcanmayacak bölümü
- Cüzdan, kasa, yastık altında duran paranın (döviz, altın dahil) o ay içinde harcanmayan/harcanmayacak bölümü

Araştırmaya katılanlara, bu tanıma uygun olarak tasarrufları olup olmadığı soruluyor.

4. İletişim Bilgileri

info@tasarrufegilimleri.com

Türkiye'nin Tasarruf Eğilimleri Araştırması, ING Türkiye girişimi ile hayata geçirildi. Saha araştırması ise IPSOS tarafından yapılmaktadır.

ÖNEMLİ AÇIKLAMA:

"Burada yer alan yatırım bilgi, yorum ve tavsiyeleri yatırım danışmanlığı kapsamında değildir. Yatırım danışmanlığı hizmeti; aracı kurumlar, portföy yönetim şirketleri, mevduat kabul etmeyen bankalar ile müşteri arasında imzalanacak yatırım danışmanlığı sözleşmesi çerçevesinde sunulmaktadır. Burada yer alan yorum ve tavsiyeler, yorum ve tavsiyede bulunanların kişisel görüşlerine dayanmaktadır. Bu görüşler mali durumunuz ile risk ve getiri tercihlerinize uygun olmayabilir. Bu nedenle, sadece burada yer alan bilgilere dayanarak yatırım kararı verilmesi beklentilerinize uygun sonuçlar doğurmayabilir."

2021
3. ÇEYREK RAPORU